

буде таким чином: чим ближче об'єкт у полі зору, тим більше його кутова швидкість. Гаданий особистий рух може мати лінійну або обертальну складову. Таке сприйняття можна спостерігати на авіаційному або автомобільному тренажері. Чим реалістичніше відтворює паралакс послідовність зображень, тим краще відтворюється трьохмірність зорового сприймаемого простору. Цей переніс пояснюється наявністю зв'язку між сітківкою і вестибулярними ядрами, а також взаємодією центральної зорової системи з вестибулярними зонами кори головного мозку (Jemeson D., Hurvich L.M., 1972; Altmans, 1988)

Масове впровадження результатів досліджень потребує ефективного використання автоматизованих систем збору, зберігання та активного контролю за функціональним станом зорової сенсорної системи в умовах реальної тренувальної і змагальної діяльності. На основі комплексної інформації різних функцій зорової та інших сенсорних систем відтворюється формування специфічних відчуттів: „відчуття м'яча”, „відчуття дистанції”, „відчуття противника” та інші. Ці відчуття забезпечують безпосередньо ігрову працездатність спортсменів.

Література:

1. О.-Й. Грюссер, У. Грюссер- Корнель. Зрение. Физиология человека. М.: Мир. 1996. т.1. С. 235-276
2. Ровний А.С. Сенсорні механізми управління точнісними рухами людини. Харків. 2001. - 220с.
3. Jemeson D., Hurvich L.M.(eds) Visual Psychophysics. Handbook of Sensory Psychology, vol. 7/4, Berlin- Heidelberg-New York, Springer, 1972.
4. Altman J. New Visions in Photoreception, Nature, 313, 264-265 (1985).

Надійшла до редакції 10.12.2002р.

ДИНАМІКА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВОЛЕЙБОЛІСТІВ В ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ГРУПАХ

Маслов В.М., Носко М.О., Дейкун М.П.

Національний університет фізичного виховання і спорту України
Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г.Шевченка

***Анотація.** В статті представлені результати досліджень спрямовані на удосконалення спеціальної працездатності висококваліфікованих волейболістів, а саме, вплив розроблених програм експериментального тренувального процесу на психофізіологічний стан спортсменів.*

***Ключові слова:** удосконалення спеціальної працездатності, психофізіологічний стан, тестування.*

Аннотация. Маслов В.Н., Носко Н.А., Дейкун Н.П. Динамика психофизиологического состояния волейболистов в экспериментальных группах. В статье представлены результаты исследований направленные на усовершенствование специальной работоспособности высококвалифицированных волейболистов, а именно, влияние разработанных программ экспериментального тренировочного процесса на психофизиологическое состояние спортсменов.

Ключевые слова: усовершенствование специальной работоспособности, психофизиологическое состояние, тестирование.

Annotation. Maslov V.N., Nosko N.A., Daikun N.P. Dynamics of a psychophysiological state of volleyball players in experimental bunches. In clause the results of researches directed on refinement of special work capacity highly skilled of volleyball players, namely, influence of the developed programs experimental of training process on a psychophysiological state of the sportsmen represented.

Keywords: refinement of special work capacity, psychophysiological state, testing.

В результаті застосування цілеспрямованих педагогічних впливів динаміка показників вихідного, етапного і заключного тестування (табл. 1) показала, що вправи 1-ї програми занять значно покращили досліджувані параметри психофізіологічного стану волейболістів.

Таблиця 1

Динаміка показників психофізіологічного стану висококваліфікованих волейболістів (I-а програма занять) n=12

Досліджуваний показник		Статистичний показник					
		\bar{X}	σ	m	V (%)	t	P
Об'єм уваги (%)	1	52,10	6,02	1,47	11,50	1,10	>0,05
	2	53,12	5,8	1,35	11,10	1,27	>0,05
	3	55,20	5,2	1,27	9,9	2,10	<0,05
Об'єм інформації, що сприймається (біт)	1	32,73	7,12	1,75	22,04	0,68	>0,05
	2	32,70	7,15	1,74	22,04	0,77	>0,05
	3	31,14	6,89	1,71	21,06	0,98	>0,05
Швидкість переробки інформації (біт/с)	1	1,18	0,19	0,05	17,02	1,42	>0,05
	2	1,16	0,19	0,05	17,0	1,44	>0,05
	3	1,13	0,18	0,04	16,34	1,65	>0,05

Примітка: 1 – вихідне тестування; 2 – проміжне тестування; 3 –

підсумкове тестування.

Таблиця 2

Динаміка показників психофізіологічного стану висококваліфікованих волейболістів (2-а програма занять) $n=12$

Досліджуваній показник	Статистичний показник					
	\bar{X}	σ	t	V (%)	P	
Об'єм уваги (%)	1	52,10	6,2	1,87	11,90	>0,05
	2	53,10	5,9	1,78	11,1	>0,05
	3	53,30	5,8	1,75	10,9	<0,05
Об'єм інформації, що сприймається (біт)	1	32,71	2,8	0,84	8,56	>0,05
	2	32,5	3,4	1,02	10,5	>0,05
	3	32,40	3,0	0,9	9,26	>0,05
Швидкість переробки інформації (біт/с)	1	1,18	0,06	0,02	5,1	>0,05
	2	1,16	0,05	0,015	4,3	>0,05
	3	1,15	0,05	0,015	4,3	>0,05

Примітка: 1 – вихідне тестування; 2 – проміжне тестування; 3 – підсумкове тестування

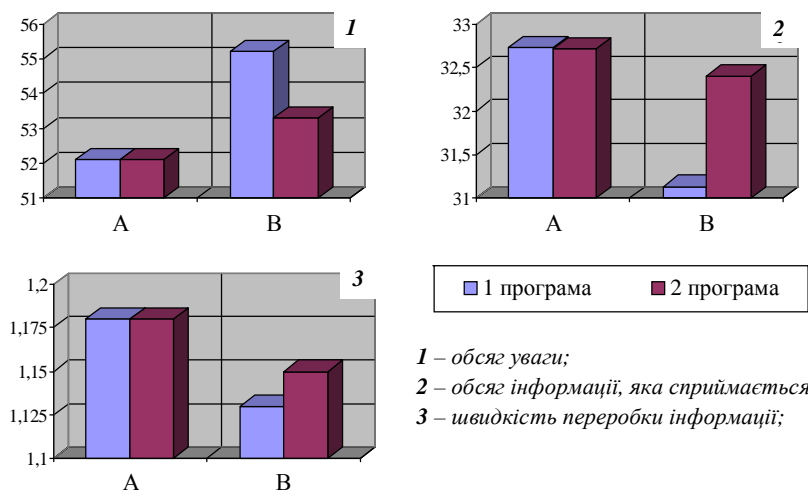

Рис. 1. Показники психофізіологічного стану висококваліфікованих волейболістів (1 експеримент, $n = 12$):

A – вихідне тестування; B – заключне тестування.

В ході проведеного дослідження встановлено, що під впливом вправ 1-ої програми занять, направленої переважно на удосконалення сили і швидкості, вірогідно покращився показник обсягу уваги ($P < 0,05$), а показники обсягу інформації, яка сприймається, і швидкості її переробки також покращилися, але неістотно.

Після проведення серії занять 2-ї програми, направленої переважно на удосконалення витривалості, усі перераховані показники покращилися, але не суттєво (табл. 2).

Таким чином, при сполученні диференційованого й інтегрального удосконалення адекватних для обраного виду спорту форм прояву швидкісно-силових здібностей у висококваліфікованих волейболістів спостерігається значне підвищення їх психофізіологічного стану (рис. 1).

Література

1. Лапутин А.Н. Гравитационная тренировка. – К.: Знання, 1999. – 320 с.
2. Лапутин А.Н. Обучение спортивным движениям. – К.: Здоров'я, 1986. – 216 с.

Надійшла до редакції 11.12.2002р.

РОЗВИТОК УМІНЬ ТА НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ПРЕДМЕТІВ БІОЛОГІЧНОГО ЦИКЛУ

Бородіна К.І.

Глухівський державний педагогічний університет

***Анотація.** У статті запропонований новий підхід формування дослідницької роботи студентів при вивченні зоології безхребетних.*

***Ключові слова:** схема наукового пізнання, досліди, зоологія, безхребетні.*

***Аннотация.** Бородина К.И. Развитие умений и навыков опытнической деятельности студентов при изучении предметов биологического цикла. В статье предложенный новый подход формирования навыков опытнической деятельности студентов при изучении зоологии беспозвоночных.*

***Ключевые слова:** схема научного познания, опыты, зоология, беспозвоночные.*

***Annotation.** Borodina E.I. Development of skills and experiences of the students' research activity in the subjects of a biological cycle. In article a new approach to the creating of the shells of students' activity in the course of learning zoology in proposed.*

***Keywords:** outline of scientific knowledge, experiments, zoology,*